

Activiteitenverslag 2023

De als eerste in 2015 gerestaureerde moestuin en tuinderijen worden geëxploiteerd en onderhouden door een tuinbaas 0,7 en een assistent tuinbaas 0,8 fte samen met vrijwilligers. Vrijwilligers zijn afkomstig uit de omgeving en uit het AZC te Leersum.

De assistent tuinbaas verzorgt de coördinatie van de werkzaamheden, rondleidingen, verkoop, marketing en onderhoud.

De gevolgen van de valwind 2021

Op 18 juni 2021 trof een valwind onze gemeente en het bos van Zuylestein in het bijzonder. Met name het historische en unieke Sterrenbos was zwaar beschadigd evenals een groot perceel hakhout parallel aan de Lekdijk. Er was ook veel schade en uitval in de lanen en op de rabatten in het agterste bos.

Voor onze stichting betekende het dat we onze focus ook in 2023 naar het restaureren van het Sterrenbos en de overige stormschade hebben verlegd. De eigenaar van het Landgoed heeft het bureau Debie en Verkuyl opdracht gegeven een restauratieplan te maken en een aanvraag bij het Parelfonds van de provincie Utrecht gedaan ten behoeve van de restauratie. Hier zijn wij nauw betrokken bij geweest. Deze subsidie is ook toegekend

Als stichting zijn we verder gegaan met de voorbereiding van aanvragen bij diverse fondsen die deze projecten willen ondersteunen. Dit met een zeer positief resultaat.

Naast het Parelfonds van de provincie Utrecht, het Cultuurfonds, het KF Heinfonds en Trees for All heeft ook de gemeente Utrechtse Heuvelrug een substantiële bijdrage toegezegd voor het sterrenbos waardoor het landgoed de valwind schade projecten uit kan laten voeren.

Onze stichting ondersteunt de restauratie door middel van het inzetten van de donaties ten behoeve van het Sterrenbos aan onze stichting van Trees for All, het Cultuurfonds en het KF Heinfonds.

Trees for All ondersteunt via onze stichting ook het project aan de Lekdijk en het rabattenbos.

In tegenstelling tot de verwachting was het wederom in 2023 niet mogelijk in de herfst te starten met de restauratie van het Sterrenbos. De weersomstandigheden waarbij het sinds oktober onophoudelijk regende veroorzaakten dat het onmogelijk was de bosgrond goed voor te bereiden voor het inplanten. De planning is nu gericht op najaar 2024.

De moestuin oranjerie en landgoedwinkel

Op vrijdag, zaterdag en zondag is de moestuin en een informeel terras met kleine kaart naast de oranjerie geopend en kunnen vrijwilligers de verkoop van de groentes en landgoed producten.

De winkel heeft veel klandizie gehad mede door het stimulerend beleid rond "koop lokaal" en Korte Ketens. Veel nieuwe klanten, particulieren en projecten.

In 2023 zijn er wederom ca 20.000 bezoekers in de moestuin geweest mede gestimuleerd door de groeiende naamsbekendheid

Een mooie podcast serie over historische moestuinen gemaakt door de SKBL www.skbl.nl/moestuinen-op-kbl/ waarvan ook een aflevering over Zuylestein gaat trekt ook bezoekers.

In 2023 is ongeveer 1,4 ha groente geteeld. In de historische moestuin (ca 4.000m²) ligt de focus op het uiterlijk en het in standhouden en de historie. De andere gratis ter beschikking gestelde tuinen zijn meer praktisch exploitabel ingericht en dragen bij aan de inkomsten.

De oranjerie welke staat in de moestuin is een multifunctionele ruimte. De vrijwilligers hebben daar hun ruimte op de dagen dat de winkel niet open is.

Ook wordt de ruimte verhuurd ten behoeve van vergaderingen. De oranjerie wordt de Stichting om niet beschikbaar gesteld door landgoed Zuylestein.

De opbrengsten van de granen die het landgoed sinds 2018 teelt worden door de stichting ingekocht van het landgoed en verkocht als graan, meel of brood via de winkel in de moestuin.

Activiteiten

In februari 2023 hebben we een presentatie gegeven over de restauratie van de moestuin en de maatschappelijke doelen van het landgoed. Dit was een digitale bijeenkomst :European Symposium on the Conservation of Historic Fruit and Vegetable Gardens <https://www.youtube.com/watch?v=uh2h1k9awHQ>

In het voorjaar van 2023 is de trellis aan de tuinmuur aan de westzijde aangebracht door medewerkers van Landgoed Twickel. Dit was een mooie en succesvolle samenwerking. Het is de bedoeling in 2024 het leifruit langs de tuinmuur te planten.

In samenwerking met SKBL hebben we in de loop van het jaar een aantal informatie en kennisdeling bijeenkomsten op Zuylestein georganiseerd. Het thema was het klimaat robuust herstellen en beheren van bossen. We hebben in dat kader een bijdrage geleverd aan de bijeenkomst die als doel had: de kennisdeling en implementatie van Proeftuin Sterrenbos Zuylestein in de digitale Kennis- en leeromgeving van het Kennisprogramma Klimaatrobuuste KBL

In de loop van 2023 is een start gemaakt met de restauratie van de schade aan de tuinmuur rond de binnentuin. Door de valwind is een boom op de muur gevallen. Dit veroorzaakte een groot gat in de muur maar de muur was ook scheef gezakt over een lengte van ca. 30m1 De tuinmuur valt onder de verantwoordelijkheid van de stichting. Het volledige schade bedrag wordt vergoed door de verzekering AON. Bouwbedrijf Kreeft uit Ede is verantwoordelijk voor de uitvoering. Het is de planning om de schade aan de muur in 2024 af te ronden.

In juni waren we host van het Veldiner georganiseerd door Goedvolk. Er waren ca. 200 deelnemers verdeeld over drie dagen. Het weer was uitzonderlijk en men genoot van de maaltijd in de moestuin. <https://www.iedereenisgoedvolk.nl/foodvolk/velddiner/velddiner-2023> Naar aanleiding van het veldiner waarbij lokaal voedsel voor de inwoners van onze gemeente werd gekookt wisten vele nieuwe klanten en bezoekers ons te vinden.

In oktober is er een filmserie op RTVU uitgezonden oever moestuinen op historische buitenplaatsen in Utrecht. Ook aan Zuylestein is aandacht besteed. <https://www.youtube.com/watch?v=MM4TJ63Q47c&list=PLHLPBf8JKRI8kfFUOILL-E5OJRD4SAfEU> voor de hele serie, <https://www.youtube.com/watch?v=zJoCUCkOS0w&list=PLHLPBf8JKRI8kfFUOILL-E5OJRD4SAfEU&index=9> voor Zuylestein

Overige activiteiten

Het restauratieplan van de agterste tuin binnen de muren ligt klaar. In 2020 was er geen mogelijkheid om aan fondsenwerving te doen. En in 2021 was, zoals voormeld, de focus verlegd naar het Sterrenbos. Ook in 2022 en 2023 was er helaas nog geen mogelijkheid dit project op te pakken en uit te voeren. 2023 stond nog vooral in het teken van de restauratie van de schade van de valwind.

Het project koude bakken zal in 2024 uitgevoerd worden.

De samenwerking met de WUR (Wageningen University and Research) is in 2023 voortgezet. Er is een internationaal onderzoek "Cropmix" gestart naar de effecten op en interacties tussen planten tijdens het telen in stroken in plaats van op grote percelen. Het landgoed is een van agrarische deelnemers aan dit onderzoek met haar graanteelt. Ook wij zullen van de kennis van de deelnemers en de spin-off gebruik kunnen maken. De eerste positieve resultaten op het gebied van toename van biodiversiteit qua fauna en flora tekenen zich af.

Onze activiteiten hadden nooit tot stand kunnen komen zonder de bijdrage van diverse fondsen, en de RCE en de samenwerking met Landgoed Zuylestein en de grote schare van ca 30 vrijwilligers en deskundigen en betrokkenen bij de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de Provincie Utrecht.

Leersum,

Ondertekening bestuur:

J.S.A. de Brauwere
voorzitter

A.E. van Vuuren
secretaris

W.E. van Hulsenbeek
penningmeester

H.H. Sietsma
lid